



עפ"ת (חיפה) 48605-09-24 - היתם פרחאת נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 48605-09-24 - היתם פרחאת נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 48605-09-24

היתם פרחאת

נגד

מדינת ישראל

פרקליטות מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[20.11.2024]

כבוד השופט שלמה בנג'ו

ע"י ב"כ עוה"ד פאדי שרקאוי

ע"י ב"כ עוה"ד עליא נג'ם

פסק דין

1. בפניי ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה בעכו (כבוד השופטת אסתר טפטה גרדי) מיום 10/09/2024 במסגרת פל"א 6527-12-21 לפיה הפקיע את עבודות השירות שהוטלו על המערער, כך שאת יתרת עונש המאסר, ירצה בכליאה ממשית. הערעור מכון כנגד החלטת ההפקעה.
רקע עובדתי והליכים קודמים
2. ביום 16.12.2021 הוגש כנגד המערער כתב אישום לבית המשפט קמא המייחס לו ביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה בניגוד ל-6 צווי פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף שפקע ב-2008 וללא ביטוח.
3. ביום 27.4.2022 במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, הודה והורשע הנאשם בכתב האישום, ובעבירות מושא תיק נוסף שצירף תת"ע 8118-12-20.
4. ביום 27.9.2023 נגזר דינו של הנאשם. בית המשפט קמא גזר עליו, בין היתר, 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.
5. ביום 23.11.2023 החל הנאשם לרצות את עבודות השירות.
6. ביום 9.6.2024 תוך כדי תקופת עבודות השירות הוגש כנגד המערער כתב אישום ובו יוחסו לו ביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, ללא רישיון תקף וללא ביטוח (להלן: "כתב אישום חדש").
7. ביום 10.06.2024 הגיש הממונה על עבודות השירות בקשה להפסקת את עבודתו של המערער, עקב הגשת כתב אישום החדש.
8. ביום 10.9.2024 ולאחר שקיים דיון בבקשת הממונה במעמד שני הצדדים, קיבל כב' בית המשפט קמא את בקשת הממונה והורה על הפסקת עבודות השירות, כך שהמערער ישא את יתרת העונש בכליאה ממשית.
9. מכאן הערעור שבפניי במסגרתו חוזר המערער ומבקש להמשיך ולרצות את עונשו בעבודות שירות בטענה שלא ביצע את העבירות מושא כתב האישום החדש.
10. דיון והכרעה
11. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור ושמעתי את טענות הצדדים ובחנתי שוב את מכלול הנסיבות, ולאחר שקיבלתי חוות דעת עדכנית של הממונה על עבודות השירות, נחה דעתי כי דין הערעור להידחות.
11. סעיף 51(א2) לחוק העונשין קובע כדלקמן:
"הוגש נגד עובד השירות כתב אישום בשל עבירה אחרת, לאחר שנגזר דינו לנשיאת המאסר בעבודות שירות, רשאי השופט או המותב שגזר את הדין... לבקשת הממונה, ולאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, להורות שעבודת השירות לא תחל, או תופסק, והנידון ישא את עונשו, או יתרת העונש בבית הסוהר, אם סבר בית המשפט, על פי העובדות הנטענות בכתב האישום, כי התחלת או המשך ביצוע עבודות השירות, על ידי הנאשם, אינם הולמים עוד, נשיאה של עונש המאסר, בעבודת שירות, לנוכח העיתוי של ביצוע העבירה, מהותה, חומרתה ונסיבות ביצועה".



12. לפי הוראת סעיף 51(א2) לחוק העונשין (להלן: "החוק"), בית המשפט הדן בהפקעת עבודות השירות, בוחן את עניינו של הנאשם שבפניו על פי העובדות הנטענות בכתב האישום. אין הוא נדרש לעיין בראיות המבססות אותו (ע"פ 7692/20 מוחמד נתשה נ' מדינת ישראל (10.01.2021)); עפ"א [מחוזי חיפה] 2178-01-24 בורוס נ' הממונה על עבודות השירות, מפקדת גוש צפון (11.01.2024); ולאחרונה על ידי מותב זה בעפ"ת [מחוזי חיפה] 53993-07-24 מחאמיד נ' מדינת ישראל (10.11.2024). לצד דברים אלה נפסק בערכאה זו, כי יש ובית המשפט יזקק לבחון את התשתית הראייתית המונחת ביסודו של כתב האישום החדש מושא ההפקעה, על מנת ללמוד על מהות העבירה וטיבן של הנסיבות (עפ"ת [מחוזי חיפה] 33382-01-19 הישאם בשר נ' מדינת ישראל (מיום 5.02.2019)). אשר לשיקולים שבית המשפט שוקל בבואו לבחון אם יש מקום להפקיע את עבודות השירות, בית המשפט יפקיע את עבודות השירות וימירם במאסר אם סבר כי "לנוכח העיתוי של ביצוע העבירה [החדשה], מהותה, חומרתה ונסיבות ביצועה" המשך ריצוי עבודות השירות אינו הולם, כאמור בסיפת הוראת סעיף 51(א2) לחוק העונשין.
13. אשר לריצוי מאסר בעבודות שירות, נפסק כי ריצוי עונש מאסר על דרך ריצוי בעבודות השירות, הינו פריבילגיה שבית המשפט מעניק לנאשם. לכן, קיימת ציפייה סבירה להתנהלות ראויה מצד הנאשם, וככל שהוא מפר ציפייה זו, ניתנת הפריבילגיה לביטול, מאחר והסתבר שהנאשם מעל באמון ולא קיבל על עצמו את האחריות הנלווית למסלול עונשי זה (רע"פ 4249/16 טאהא נ' הממונה על עבודות השירות - מפקדת גוש צפון, פסקה 14, מיום 12/07/2016); רע"פ 7212/16 חביב נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (מיום 14/10/2016); רע"פ 9867/17 נאשף נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (מיום 28/12/2017); רע"פ 7734/22 אלירן כהן נ' הממונה על עבודות השירות - מפקדת גוש דן (מיום 13/12/2022); רע"פ 6897/20 סיד נ' הממונה על עבודות השירות - מפקדת גוש צפון (מיום 14/10/2020).
14. מהכללים ליישומם על המקרה שבפני בית המשפט.
15. כב' בית המשפט קמא ביסס את הפקעת עבודות השירות על בסיס העבירות החדשות אותן ביצע לכאורה המערער, תוך שהוא נושא עונש בעבודות השירות שהטיל עליו בית המשפט במסגרת התיקים שצירף. הוטעם, כי ביום 28/11/23 החל המערער לרצות את עבודות השירות, ובמהלך נשיאת עבודות השירות ביצע לכאורה עבירות דומות לאלה בהן הורשע. כב' בית המשפט קמא ציין, כי עיתוי ביצוע העבירות, וזהותן לעבירות בהן הורשע ונשפט, מצדיקים את הפקעת עבודות השירות. עוד נקבע, כי התנהלות המערער מלמדת, כי הוא לא מפגין רצינות ואחריות בנשיאת עונשו בעבודות השירות, ועל כן הסתכן באובדן הזכות לרצות את המאסר בעבודות שירות, וכי התנהלות זו אינה תואמת נאשם שפניו לשיקום, אלא נאשם שכלל אינו ירא מצווי בית המשפט והחוק.
16. לעמדתו, כב' בית המשפט קמא שקל נכונה את השיקולים הנדרשים לפי הדין, ואף הגיע לתוצאה הנכונה המתחייבת מיישום הוראות הדין על העובדות שבפניו.
17. עבירה של נהיגה בזמן פסילה משקפת מסוכנות רבה ליתר המשתמשים בדרך וזילות בבתי המשפט והחוק, יפים לכאן דברים שפסק ביהמ"ש העליון בעת האחרונה (נאשם שעבר עבירות דומות לאלה של המערער):



"אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 7.3.04; רע"פ 7019/04 אופיר נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 12.8.04; רע"פ 9399/04 קרקי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 30.1.05; רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 26.5.05; רע"פ 7523/06 מואסי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 25.9.06). על כן נקבע בסעיף 67 לפקודת התעבורה, כי "מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו ... דינו - מאסר שלוש שנים" (רע"פ 666/20 עמרם נ' מדינת ישראל, פסקה 9, (20.10.2022) מפי כב' השופט ח' כבוב).

18. כעולה מעיון בתיק, מדובר במערער שלחובתו 22 הרשעות קודמות, הוא נפסל מס' פעמים מנהיגה, רישיון הנהיגה שלו פקע עוד בשנת 2008. הורשע ונשפט על עבירות של נהיגה בפסילה וללא רישיון נהיגה וביטוח תקף, נשלח לעבודות שירות, ולמרות זאת, שב ונהג לכאורה ברכב, בניגוד מוחלט לגזר הדין וצו הפסילה.

19. המערער קיבל הטבה שאינה קנויה לו, כל שנדרש ממנו הוא עמידה בשני כללי יסוד של "עשה" ו- "אל תעשה" - עשה את העבודות לפי כללי העבודה, ואל תעשה עבירות. משהפר כללים אלה יש לשלול ממנו את ההטבה שקיבל, באשר הוא הראה, כי הוא לא ראוי לה וממשיך לסכן את הציבור תוך זלזול בצווי בית המשפט. לכן, בצדק קבע בית המשפט קמא כי אין זה ראוי והולם להשיבו להמשך ריצוי המאסר בעבודות שירות.

20. אשר לכפירת המערער בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום החדש. כאמור, לפי הוראות הדין בית המשפט אינו נזקק לבחון את התשתית הראייתית העומדת ביסודו של כתב האישום החדש. למעלה מן הצורך, ולאור טענותיו הנחרצות של המערער בדיון, בחן בית משפט זה את התשתית הראייתית עליה מתבסס כתב האישום החדש. לאחר בחינה נמצא, כי היא מקימה יסוד סביר להרשעה (ראו בין היתר, דו"ח השוטר שראה את המערער נוהג לבד ברכב, תמונות ממצלמת גוף בהן הוא נראה יורד מדלת הנהג כשהרכב מונע עם אורות דלוקים, וראשית הודיה, המערער מבקש מהשוטר להתחשב בו). כך שגם בחינת הראיות מלמדת כי לכאורה ישנה תשתית מספקת להפקעת עבודות השירות.

21. אשר לטענת המערער ליתן לו הזדמנות נוספת בטרם שליחתו למאסר ממשי. על אף היות הבקשה שובת לב היא נבחנה לעומק ע"י בית המשפט, וחוששני שאין לקבלה משני טעמים מצטברים. ראשית, עיון בתיק עולה, כי עם הפנייתו של המערער לממונה, סירב האחרון לקבלו לעבודות שירות בשל התנהגות בעייתית קודמת (ראה חוות דעת הממונה מיום 28.8.23). למרות זאת נתן לו בית המשפט הזדמנות נוספת ושלח אותו לרצות את המאסר בעבודות שירות, אך המערער לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו. שנית, בית משפט זה קיבל לידיו חוות דעת עדכנית של הממונה על עבודות השירות על מנת שתהיינה בפניו כל החלופות בטרם יינתן פסק הדין, לרבות ריצוי העבודות בתחנת משטרת עכו הסמוכה לביתו של המערער. דא עקא, כי הממונה על עבודות השירות הגיש חוות דעת עדכנית, בה ציין, כי לא נמצא מקום להשמת המערער בעבודות שירות, ואין הוא מתאים לעבודות שירות, נוכח הישנות התנהגות עבריינית של המערער בהיותו עובד שירות פעיל, על אף הזדמנויות קודמות שקיבל. בנוסף, צוין ע"י הממונה, כי מדובר במי שהוא בעל תפקוד לקוי במהלך ריצוי עבודות השירות. בנסיבות אלה לא מצא הממונה את המערער מתאים לעבודות שירות. למען הסדר הטוב אציין, כי המערער הציג במהלך הדיון האחרון, מסרון הנחזה להיות עם המעסיק הקודם (ראש המועצה הדתית), לפיו המערער ביצע את העבודות לשביעות רצונו. אך בית המשפט אינו נדרש להכריע בסוגיה זו, די בכך שהממונה קובע כי הוא סבור כי אין המערער מתאים עוד להשמה, ואין מקום השמה, כדי לשלול אופציה זו, גם אם הייתה לה היתכנות, ולעמדת בית המשפט, במכלול הנסיבות, אין לכך היתכנות.

22. על כל הנימוקים שנמנו לעיל, מתווספת העובדה שהמערער נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני בגין התיק החדש, אליו נשלח בהסכמתו זה מקרוב. לפי החוק, הוא אינו יכול לרצות את יתרת המאסר בעבודות שירות. שכן, בהתאם לסעיף 51ט(א)(5) לחוק העונשין, ניתן להורות על הפסקה מינהלית של עבודות שירות כאשר הנאשם אינו יכול לבצע את העבודות, וזאת מאחר שהוא "נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשך ביצוע עבודת השירות".

23. סוף דבר, משלא נמצא כי כב' בית המשפט קמא שגה בהחלטתו, הערעור נדחה.

24. המערער יתייצב לריצוי יתרת מאסרו ביום 01/12/2024 שעה 08:00 במתקן הכליאה "קישון" עם תעודת זהות ופסק דין זה לאחר שיעבור הליכי בדיקה ומיון מול שב"ס.

ניתן היום, י"ט חשוון תשפ"ה, 20 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.